

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ І
СПОРТУ УКРАЇНИ**

**ІННОВАЦІЙНІ ТА ІНФОРМАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ У
ФІЗИЧНІЙ КУЛЬТУРІ, СПОРТІ, ФІЗИЧНІЙ ТЕРАПІЇ ТА
ЕРГОТЕРАПІЇ**

**Матеріали
III Всеукраїнської електронної науково-практичної
конференції з міжнародною участю**

8 квітня 2020 р.

Київ, Україна

УДК 796: 004+615.83 (063)

ББК 75.153+3297 Я431

I-67

Інноваційні та інформаційні технології у фізичній культурі, спорті, фізичній терапії та ерготерапії: Матеріали ІІІ Всеукраїнської електронної науково-практичної конференції з міжнародною участю (Київ, 8 квітня 2020р.) / ред. О.А. Шинкарук. – К.: НУФВСУ, 2020. – 186 с.

Редакційна колегія:

<i>Бишевец Н.Г.</i>	к.пед.н., доцент
<i>Гончарова Н.М.</i>	д.фіз.вих., доцент
<i>Гордєєва М.В.</i>	к.фіз.вих.
<i>Лисенко О.М.</i>	д.б.н., професор
<i>Сергієнко К.М.</i>	к.фіз.вих., доцент
<i>Шинкарук О.А.</i>	д.фіз. вих., професор
<i>Юхно Ю.О.</i>	к.фіз.вих., доцент
<i>Яковенко О.О.</i>	к.фіз.вих., доцент
<i>Ярмоленко М.А.</i>	к.фіз.вих., доцент

Збірник містить наукові статті учасників ІІІ Всеукраїнської електронної науково-практичної конференції з міжнародною участю «**Інноваційні та інформаційні технології у фізичній культурі, спорті, фізичній терапії та ерготерапії**». Розглянуто актуальні питання використання сучасних інноваційних та інформаційних технологій в системі підготовки спортсменів, фізичному вихованні різних груп населення, оздоровчо-руховій діяльності, адаптивному фізичному вихованні та фізичній реабілітації, спортивній медицині та ерготерапії. Висвітлено сучасні інформаційні технології в системі підготовки фахівців у галузі фізичної культури та спорту, розвиток кіберспорту в світі та Україні.

Надані матеріали пройшли рецензування і представлені в авторській редакції.

© Національний університет фізичного виховання і спорту України, 2020

Список використаних джерел

1. Шинкарук О. Особливості олімпійської підготовки спортсменів в зарубіжних країнах. Фізичне виховання, спорт і культура здоров'я у сучасному суспільстві. №1 (17). Луцьк 2012. С.126-30. <http://reposit.uni-sport.edu.ua/handle/787878787/555>
2. Dutchak M, Shynkaruk O, Lavrenchuk M. Golf development in ukraine: challenges and perspectives. Physical education, sports and health culture in modern society. Lutsk. 2019;1(37):3-13. <https://doi.org/10.29038/2220-7481-2019-01>
3. Режим доступу: www.iwwfed.com

ІННОВАЦІЙНІ ПІДХОДИ ДО РОЗВИТКУ КОГНІТИВНИХ ЗДІБНОСТЕЙ ДІТЕЙ ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ ЗАСОБАМИ ІНТЕЛЕКТУАЛЬНИХ ВИДІВ СПОРТУ (НА ПРИКЛАДІ ШАШОК)

Шинкарук О.А., Чижевська Н.В., Федорчук С.В., Шутова С.Є

Національний університет фізичного виховання і спорту України, Київ, Україна

Вступ. У сучасних умовах розвитку інформаційного суспільства, урбанізації, незадовільного екологічного стану в Україні важливого значення набуває повноцінний фізичний розвиток дітей, підвищення рівня адаптаційних можливостей їх організму [4-6]. Одним із важливих напрямків вирішення цієї проблеми є впровадження інноваційних підходів до розвитку здібностей дошкільнят є використання інтелектуальних видів спорту, до яких відносять шахи [3].

Як зазначає в своїй роботі Пангелова Н. [1] з посиланням на відомих науковців (В.А. Аверін, 1999; Л.В. Артемова, 1988; В.М. Бехтерев, 1999; Л.С. Виготський, 1991; Р. Фрейджер, 2006), особливу актуальність такий підхід набуває в дошкільному віці, оскільки найбільш тривалий і складний етап раннього онтогенезу – період від 4 до 6-7 років.

Саме у цьому віці починають розвиватись механізми особистісної самопобудови. Використання інтелектуальних видів спорту та безпосередньо шахів, дозволяє ефективно розвивати когнітивні здібності дитини [7].

Мета роботи: розглянути вікові особливості розвитку когнітивних функцій дітей 4-6 років та обґрунтувати значущість навчання гри в шахи як інноваційного підходу розвитку дитини.

Методи дослідження: аналіз, порівняння, систематизація, узагальнення.

Результати дослідження та їх обговорення. У формуванні особистості дошкільний вік займає особливе місце. Саме в цей період діти свідомо пізнають світ шляхом емоцій та ігор. Всі здібності дитини розвиваються синхронно. Росте його організм, зміцнюється скелет і нервова система. Приблизно з 5 років в головному мозку дитини створюються головні нейронні зв'язки, розвивається мислення, здібності. Розум і тіло розвиваються синхронно. Причому багато розумових здібностей проявляється за наявності конкретних фізичних навичок. Особливе місце займає комунікабельність, яка відбувається за рахунок інтеграції дитини в суспільство, загального розуміння простих явищ, набуття навичок догляду за собою, знань про різні речі.

Інтелектуальний розвиток дошкільнят в 4-6 років має свої особливості. Це пов'язано з розвитком пам'яті; переходом від наочного дієвого до наочного образного мислення (відбувається розвиток фантазії); розвитком здатності аналізувати і знаходити зв'язок між речами, подіями (розвиток логіки); здатності зосередитися на завданні; активним розвитком мовлення, словникового запасу тощо. Паралельно спостерігаються вікові фізичні зміни у дошкільнят, які проявляються в розвитку дрібної моторики рук, гнучкості і спритності, здатності орієнтуватися в просторі, певних видів координації, сенсорних здібностей (і сенсорної пам'яті), нервової системи.

В цей період спостерігається розвиток пізнавальної активності шляхом питань та отримання відповідей, що забезпечує збагачення дитячого світогляду; активний розвиток пам'яті (у віці 5-6 років сприймання у дітей доволі активне (цілеспрямоване, осмислене,

аналітичне), увага стає стійкою, запам'ятовування більш цілеспрямоване, свідоме; образна пам'ять є однією з основних в цьому віці. У цьому віці стрімко розвивається смислова пам'ять. Її ефективність залежить від правильного розуміння інформації, що дається для запам'ятовування.

Дитина починає створювати власні образи та керувати ними, що розвиває уяву. Мислення дітей 5-6 років — наочно-образне, з елементами словесно-логічного, вже формується й образно-схематичне. Починає розвиватися й категоріальне мислення, встановлюються зв'язки між поняттями «причина-наслідок». Діти старшого дошкільного віку можуть виконувати завдання на передбачення. Розвивається функція мислення символами, що є підґрунтям для створення різних моделей предметів – образне мислення.

Зростає й розумова активність дітей, розвивається логічне мислення. Характерною особливістю віку 4-5 років є розкриття творчих здібностей, фантазії, логіки. В цей період розвитку важливо приділити увагу кожній сфері розвитку дитячої особистості.

Саме такий активний розвиток всіх когнітивних функцій є цікавим з точки зору активного навчання дітей інтелектуальним видам спорту. Інтелектуальні види спорту - це шашки, шахи, го, сьогі, рендзю, сянці, нарди, тощо. Перевага таких ігор у тому, що вони добре впливають на розвиток когнітивних здібностей дитини: покращують пам'ять, логіку, вчать прораховувати свої дії на кілька кроків вперед. Інтелектуальні види підходять хлопчикам і дівчаткам, вони вчать дітей посидючості та правильно будувати стратегії [2, 3].

Висновки. Ігра в шашки є простою за своєю формою, яка легко сприймається дітьми вже з 4 років. Вона дозволяє дітям встановлювати причинно-наслідкові зв'язки, мислити образно, розвивати пам'ять. Впровадження підходу та алгоритму впровадження гри в шашки для дітей з 4-6 років дозволить розвивати когнітивні здібності дитини, здійснювати гармонійний розвиток, ефективніше готувати дитину до навчання та виявляти найбільш здібних до подальших занять інтелектуальними видами спорту.

Список використаних джерел

1. Пангелова НЄ. Формування гармонійно розвиненої особистості дітей дошкільного віку в процесі фізичного виховання : [монографія]. Переяслав-Хмельницький: ФОП Лукашевич О.М., 2013. 432 с.
2. Развитие мышления и умственное воспитание дошкольников. Под общ. Ред. НН.Подьякова, АФ.Говорковой. НИИ дошк. Воспитания АПН СССР. М. Педагогика. 1985. 200 с.
3. Цікаві шашки: навчально-методичний посібник: Дульська ГП, Романюк ОВ, Семизорова ВВ, Чижевська НВ, 2018, 80 с.
4. Шинкарук О. Особливості організації відбору спортсменів у циклічних видах спорту. Теорія і методика фізичного виховання і спорту. 2002;1:34—42.
5. Imas E, Shynkaruk O, Denisova L, Usychenko V, Kostykevich V. Physical and mental human health in the contemporary information environment. Journal of Physical Education and Sport, Vol 18 (3), Art 261, pp. 1791-95, 2018 DOI:10.7752/jpes.2018.03261
6. Tukaiev S, Dolgova O, Van Den Tol A.J.M., Ruzhenkova A, Lysenko O, Fedorchuk S, Ivaskevych D, Shynkaruk O, Denysova L, Usychenko V, Iakovenko O, Byshevets N, Serhiyenko K., Voronova V. Individual psychological determinants of stress resistance in rock climbers. Journal of Physical Education and Sport, Vol 20 (sue 1), Art 69 pp 469–76, 2020 DOI:10.7752/jpes.2020.s1069
7. Voronova V, Khmel'nitska I, Shynkaruk O, Borysova O, Kostykevich V, Zhovnych O. Gender peculiarities of personality's qualities development in football. Journal of Physical Education and Sport, Vol 20 (1), Art 71 pp 484– 89, 2020. DOI:10.7752/jpes.2020.s1071